

KIHNU LEHT

VÄLJAANDJA KIHNU VALLAVALITSUS

aprill 2024 nr 3 (264)

KIHNU MUUSIUMIS

Kunstikonkursi võitjad selgunud

Kunstikonkursi "Sii meie seltsis" teemaks olid Kihnu rahvalaulud. Kihnu Muuseum kutsus inimesi üles maalima ja joonistama Kihnu elu, millest jutustatakse rahvalauludes. Eesmärgiks oli huvi suurendamine naivistliku maalimise vastu, mis ajaloo on olnud Kihnu kultuurikoosluse oluline osa.

Rahvalaulude pildis kujutamine sunnib mõtlema nende laulude sisu üle, mõtisklema Kihnu elu üle, millest Kihnu rahvalaulud räägivad.

Võistluse žürii oli 3-liikmeline: Reet Könninge – SA Kihnu Kultuuri Instituut tegevjuht; Silvia Soide – fotograaf ja tantsujuht; Maie Aav – Kihnu Muuseumi juhataja.

Kõige nooremad kunstikon-

kursist osavõtjad olid 8-aastased ja kõige vanem osavõtja oli 88-aastane. Ja see kõige vanem osavõtja Tõnni Kusti "pani oma töödega kindlalt konkursi kinni".

Kusti on tõeline eeskujud, kirklik naivist, kelle teostes on Kihnu eripära väga kõnekalt väljendatud. Tema õlimaalid "Kakuamid tulõb tehä" ning "Vana veske seesäb rannamäel" said kõige vanemas vanuseastmes 1. ja 2. koha.

Keskmisses, 14-16-aastaste vanuseastmes sai 1. koha Juhani Mattias Laos joonistusega "Suur meri jõrmsast kohab" ja 2. koha Pihlaka Mia Vesik tööga "All orgos rohelise pengi piäl".

Noorimas, kuni 13-aastaste vanusegrupis hinnati 1. koha vääriliseks Ülemetsä Mia Saa-

re "Kolmõpuari" ning 2. koha sai Uadu Hebe-Ly Lehola "Ma märtsikuus läen merele".

Palju õnne võitjatele!

On nii hea meel, et 28. märtsil toimunud võitjate väljakuulutamisel saime teha ühis-
pildi auväärses eas, aga ikka

kunsti harrastava Tõnni Kustiga.

Piltidel kujutatud Kihnu lugusid mängisid sel päeval meie rõõmuks akordionil Hilma Kerbak ja kitarril Kuraga Mari – suur aitäh teile!

Maie Aav

Joonistus: Uustalu Janete

Mida teha miljoniga?

Kihnu rahvamajas toimus laupäeval, 2. märtsil idee-konkursi "Mida teha miljoniga" kokkuvõttev seminar.

Seminaril arutleti selle üle, mida teha meretuulepargi rajamisega kaasneva kohaliku kasu rahastusega. Ideekonkurss ise kuulutati välja juba 2022. aastal ning seal osales 21 inimest kokku 60 ideega.

Žürii poolt jagati mullu konkursi auhinnaraha Kihnu kooli õpetaja Hille Umbile ja tema õpilastele. Nüüd korraldati ideede arutamiseks eraldi üritus, kus kohaletulnud valisid välja ka kolm enimkõnetavat ideed, mille esitajad said ka preemiad:

Raigo Tšetsin

Raigo essee rääkis isemajandavast Kihnust, mis oleks kui julgeoleku garantii – toimetulek oma ressurside baasil.

Olulisemad märksõnad essee olid tapamaja, villavabrik, käsitöökool, loodusturismikeskus ja matkarajad, talude energiasäästlikuks renoveerimine, biogaasijaam ja permakultuursed põllud.

Essee on avaldatud täies mahus ajalehes Kyne.

Martin Meras

Martini essee rääkis Kihnu oma elektrimasina ehitusest, mille baasiks võiks olla noortekeskus „Kanal“. Eesmärk on

inseneeriaalaste teadmiste saarele toomine ja rakendamise tuulepargiga seonduvast.

Kasu oleks nii huviharidusega seonduvast kui ka loodetavasti tööhõive osas.

Essee on avaldatud ajalehes Kyne täies mahus.

Reet Laos

Reedal on kolm olulist ideed, mis aitavad väärtustada kihnlaseks olemist aastaringiselt:

- Tasuta laevasõit kihnlastele
- KOV investeeringute fond
- Aastaringiselt kohalolijate ehk majapidamise otsetoetus, nn taluvustasu, kui kodu on Kihnus ja linna põgeneda ei saa

Reeda ideed on refereeritud ajalehes Kyne.

Kõik kolm eelpool nimetatut saavad rahalise preemia 1000 eurot, millest arvatakse maha tulumaks.

Rahvamajas toimus ka meeleolukas arutelu teemade üle ja sõelale jäi kolm ideed, mis annavad omakorda sisendi juba 25. mail toimuval Kihnu 2030 visioonikonverentsile. Arutelu keskmes olid teemad:

- Tasuta elekter kihnlastele;
- Võimalik tööhõive suurenemine saarel;
- Loodushariduskeskuse väljarendamine.

Uue- Matu Mare

Tibud koolis

Oleme Kihnu Koolis inkubaatoriga kanamune haudunud juba kahel õppeaastal. Mõlemal aastal on koorunud viis tibu.

Mulle meeldib lastele tuua loodus nii lähedale kui võimalik. Õpetades erinevates klassides organismide paljunemist on kapi peal arenevate munadega hea paralleeli tõmmata, et õpilastel tekiks laiemad seosed ja võrdlusmendid õpitavaga.

Valgustame viiendal päeval mune läbi, et jõuda selgusele viljastumise protsendis. Siis näeme ka areneva tibu alget, kes kaugeltki veel tibu ei sarnane. Tavaliselt tuleb see lastele üllatusena.

Kui lõpuks see pikk 21-päevane ootamine läbi saab ning algab koorumine, on põnev jälgida seda aeglaselt kulgevat võitlemist tibu ja munakoore vahel.

Nähes uue elu sündi nii lähedalt, saan neile seletada loodusliku valiku ja tugeva geneetika tähtsust ning kui lõpuks tibu koorub, kes on märg, kohmetu ja haleda piiksuva häälega, tundub see õpilastele kohati uskumatu-na.

Imelik on mõelda, et kapi peal masinas on võimalik elule algus anda.

Tibud kauaks kooli ei jää, peale koorumist ja kuivamist lähevad nad Theodori kanakarja sekka, kus ta nad suureks kasvatab.

Triinu Vohu

KIHNU VALLAVALITSUSES

◆ Korraldati 4 alla lihthanke piirmäära jäävat hanget:

1. "Kihnu kruusakattega teede hõõveldamine ja tolmutõrje";
2. "Kihnu teedele kruusa vedu (ca 600 m³)";
3. "Pinnatud teedel (Kaja-Kaalu ja Lamendi-Noodimäe tee) aukude lappimine";
4. "Teede 2,5 kordne pindamine teel nr 3030017 Mõmmina-metsa-Lepa ja 3030022 Kolde-Selja teel L1".

◆ Kahele puudega isikule eraldati eluruum;

◆ Muudeti puudega isiku eluruumi tagamise teenuse eest makstavat kuutasu.

◆ Teede hooldamise hangetel tunnistada parimaks:

1. Lääne Teed OÜ pakkumine Kihnu kruusateede hõõveldamisel ja tolmutõrjel mahus 5246 eurot (koos käibemaksuga);
2. Lääne Teed OÜ pakkumine Kihnu teedele kruusa veol mahus 7834,84 eurot (koos käibemaksuga);
3. Lääne Teed OÜ pakkumine pinnatud teedel aukude lappimise osas mahus 878,40 eurot (koos käibemaksuga).

4. Lükati eelarve olulise ületamise tõttu tagasi hankel "Teede 2,5 kordne pindamine teel nr 3030017 Mõmminametsa-Lepa ja 3030022 Kolde-Selja teel L1" tehtud pakkumised.

◆ Kiideti heaks Helle Lumi poolt esitatud hajaasustuse programmi 2022. taotlusvooru aruanne projektile "Septiku ja imbväljaku paigaldamine";

◆ Elektrilevi OÜ kasuks seati isiklik kasutusõigus Kihnu vallale kuuluvale kinnisasjale Kivilaeva. Isiklik kasutusõigus seati rajatava 0,4 kV elektrimaakaabelliini paigaldamiseks;

◆ Moodustati hajaasustuse programmi 2024. aasta taotlusvooru hindamiskomisjon järgmises koosseisus: Komisjoni esimees Egon Vohu ja liikmed Rando Leas, Ivar Tenson, Aive Sepp ja Arleen-Mary Lõpp.

◆ Kooskõlastati Rannametsa puurkaevu asukoht;

◆ MTÜ-le Kihnu Selts anti luba korraldada 4. mail 2024 avalik üritus "Kihnu Räimeretk";

◆ Karjaia vii hallile (Lemsi küla) väljastati kasutusluba.

Foto: Eve Tapp

Muuseum otsib töötajat!

Suvi läheneb ja koos suvega saabuvad saarele külalised. Alates maikuust on muuseum avatud iga päev, külastajad soovivad giidituure, töötube, ruumirenti jm ning enam ei saa mitte üksinda hakkama.

Muuseum kuulutab jälle välja konkursi lisatöötaja leidmiseks, kelle ülesanneteks on turismihooyal põhiliselt piletide, käsitöö, meenete ja trükiste müük ning hoonete ja krun-di hooldamine ning koristamine.

Muuseumitöötaja poole pöörduvad kõik külastajad, et saada osa pakutavast kogemusest, ta on suunanäitaja muuseumi aarete avastamisel. Kihnu muuseumitöötaja erinõue on Kihnu pärimuskultuuri tundmine, sh keele oskus, sest väga sage soov külastajatelt on, et nendega räägitaks kihnu keeles.

Eelnevate aastatega võrreldes on erinevus töötaja otsimisel selles, et seekord proovime leida inimest, kes külmemal ajal, kui turiste saarel enam pole, jätkab tööd muuseumis osalise koormusega varahoidjana, kelle ülesandeks on Kihnu muuseumikogu avalikuks

tegemine muuseumide veebiportaalis MuIS.

Eesti Muuseumide infosüsteem (lühend: MuIS) on veebipõhine töökeskkond, mis võimaldab hallata muuseumikogusid ja pidada arvestust museaalide üle, tehes ühtlasi selle info ka kättesaadavaks nii erialaspetsialistidele kui kõigile teistele huvilistele. Museaalide kirjeldamine, digikujutistega varustamine nii nagu MuIS töökeskkond seda nõuab, on väga aeganõudev töö. Lisaks täpsusele, arvutioskusele ja väga heale eesti keele oskusele on suureks plussiks Kihnu inimeste ja kultuuri tundmine.

Läinud aastatel on muuseumi fotokogu väga suureks paisunud ning nüüd on vaja fotode kirjeldusi täiendada näiteks kõigi fotodel olevate inimeste nimedega. Kuidas suudaks võõras inimene mandrilt seda teha?!

Konkurss töötaja leidmiseks kuulutatakse välja esmaspäeval, **15. aprillil** – jälgige teateid Kihnu Muuseumi fb lehel ja poodide infotendidel.

Olete oodatud muuseumisse täpsustusi ja selgitusi küsima!

Maie Aav

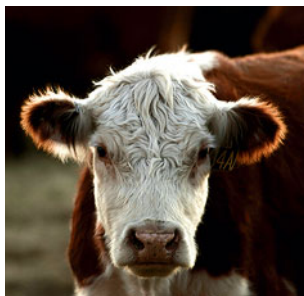

Foto: Unsplash

Hea Kihnu rahvas!

◆ Anname teada, et alates 1. jaanuarist on muudatused Kihnu põllumajanduslikus tegevuses.

Oleme sõbralikult kokku leppinud, et Kolde Majanduse OÜ võtab üle Kihnu Põllumajanduse OÜ kohustused, mis on seotud maade hooldamisega. Kokkuleppe kohaselt toimetab kõigi maahoolduslepingutega edasi Kolde Majanduse OÜ.

Kellel on kahtlus, kas tal on kehtiv maahooldusleping Kihnu Põllumajanduse OÜ-ga, võib selguse mõttes meiega ühendust võtta, et lepingud uuesti üle vaadata.

Ühtlasi ootame, et kontakti võtaksid ka need maaomanikud, kes sooviksid oma maid Kolde Majandusele rendile anda (Ago tel 501 0322, ago.laos@gmail.com ja Külli tel 5346 4736 kulli.laos@gmail.com).

Et hooldustööd saaks tehtud, tuleb kokkulepped maadehoolduseks sõlmida mai alguseks, kui algab PRIA taotluste esitamisperiood.

Kõige tähtsamad maadehooldajad on rohusööjad.

Kihnu Põllumajanduse OÜ 70 herefordiga toimetame samuti edasi meie. Loodame, et sarvilised šoti mägiveised ja nudid herefordid saavad omavahel hästi hakkama. Selle kõige juures abistab meid Puka Arlet.

Ago ja Külli

Fotod: Uiõ-Kuraga Mari ja Kasõ Kai

Pärimus ühendab!

Veebruari lõpus käis Kihnus tore seltskond Setomaalt. Veetsime koos kolm päeva ja tutvustasime teineteisele oma elu ja olu. Eesmärk oli "omal nahal" tunda, kuidas on olla seto või kuidas on olla kihnlane.

Mängisime pilli, laulsime ja tantsisime koos, proovisime lihtsamaid käsitöövõtteid ja panime teadmised proovile viktoriinis. Lisaks kokkasime seltsis kihnumoodi lihapirukaid ja seto sõira, mis maitseid imehästi! Tõeliselt maagiline kogemus oli kummaagi piirkonna riide selgapanek - näis, nagu riitunud oleksid libana-

ha selga tõmmanud ja muutunudki teise kultuuri esindajaks. Nende olek muutus otsemaid!

Aega jätkus ka jutustamiseks ja kogemuste jagamiseks. Tuleb välja, et mõlemal piirkonnal on palju ühist - nii muret, kuidas hoida oma pärimust ja siduda noori kodukoduga kui ka rõõmu tugevate juurte ja teadlikkuse üle. Setodel on ilus kumme valida igal aastal noorsootska ehk kohaliku kultuuri noor ja tubli esindaja ning konkurss sellele kohale täitmiseks on tihe. Mõtteainet ja koostööplaane jätkub veel pikaks ajaks.

Kokkuvõtteks võib tõdeda, et pärimuskultuuris on miski salapära ja kõik kohaletulnud said neil päevil sellest osa.

SA Kihnu Kultuuriruum

Pärnumaal alustas 13-29 aastaseid noori toetav programm

◆ 2024. aasta märtsist alustas Pärnumaal tegevust Noortegarantii Tugisüsteemi (NGTS) koostöövõrgustik, millesse kuuluvad omavalitsuste juures tegutsevad juhtumikorraldajad, kes nõustavad 16-29 aastaseid mittetöötavaid ja mitteõppivaid (NEET) noori, nende vanemaid ja tugivõrgustikke, aidates noori naasta haridusteele või tööturule.

Lisaks korraldatakse ennetustööd alates 13-aastastele noortele, et toetada neid haridusteel ja karjäärivalikutes.

Teenus on noortele tasuta!

Pärnumaa tegevuste toetuse summa on kokku 752 349.74 eurot. Projekti eesmärk on nelja aasta jooksul toetada 330 noort ja neist aidata tööle 83

noort.

Kihnu ja Lääneranna valdade juhtumikorraldaja on Ene-Ly Juganson. Ene-Ly on pärit Mulgimaalt Eesti väikseima linna tiitlit kandnud linnast Mõisaküläst. Ta on lõpetanud Tallinna Ülikooli noorsootöö eriala ning töötanud noorsootöötajana Viimsi Noortekeskuses, osalenud noorte töomalevates rühmajuhina ning korraldanud päevaseid laagreid noortele.

NEET noorte juhtumikorraldajana soovib Ene-Ly olla noorele toeks tema teekonnal, olles vajalike asutuste infosilaks, aidates suhelda erinevate ametiasutuste ning ettevõtjatega. Liikudes koos noore tempos ja tema poolt seatud

Kaasrahastanud Euroopa Liit

Eesti tuleviku heaks

RIIGI TUGITEENUSTE KESKUS

SOTSIAALKINDLUSTUSAMET

eesmärkide suunas, ei unustata ära ka vaimset tervist ning enesearengut.

Projekti koordineerib Pärnumaa Omavalitsuste Liit. Projekti koordinaator on Ly Brikkel.

Kihnu Leht

Südamlik naistepäevapidu

Kihnu rahvamajas oli väga tore ja südamlik naistepäevapidu. Laval olid ainult mehed – ansambel "Wänt ja Wöll", kuid eeskava ja vahepala tulid naiste poolt.

Peo avasid "Laulajad" ning pidulised tõmbas ühisesse tantsuringi Pitsid Paistvad kelmikas tantsunumber.

Üle sai antud ka aukodanikutiitel ning õnnitleda sünnipäevalapsi.

Avatud oli Kaerametsa kohvik hea ja veel paremaga ning külas olid leedulased, kelle kingitud "vahvlikuuske" said kõik maitsta.

Iris Haiba

Fotod: Silvia Soide

Tule Manija saarele konnapilli õppima!

Usu või ära usu, aga nii pisikese pilliga nagu konnapill ehk maismaa keeli parmupill, saab isegi lauluviise mängida!

Seda ja ka kõige esimesi oskusi selle pilliga toime tulla, õpetab Cätlin Mägi Manija saarel 23.-26. mail 2024. aastal.

Tuntud torupilli ja muude puhkpillide mängija Eesti Muusika- ja Teatri Akadeemia õppejõud Cätlin Mägi on parmupilliga viisi mängimise saladusi käinud avastamas Norramaal. Vaid paari päevaga on võimalik neid oskusi ka algajale edasi anda. Seda saime imetleda juba eelmisel aastal, kui toimus Manija esimene konnapillilaager.

Laulvaid „ruõmajaid“ konni

ehk kõresid oli Manijas kunagi väga palju. Nii et kevadeti rõõmustasid manijalasi võimsad konnakoored. Nüüdseks on need konnad kadunud, nagu ka iidne konnapilli mängimise oskus – aga miks mitte konnapill taas käiku lasta!

Õppima on oodatud kõik huvilised. Lapsed soovitatavalt alates 12 aastast (ka nooremad võivad tulla) kuni 19 aastase ni tasuvad kogu laagripaketi eest 30 eurot. Õõbimine on meil Manija külakeskuses Vaigu talus. Nii et magamiskott kaasa! Kes soovib, saab ka oma telgi üles panna. Täiskasvanud võivad samuti osaleda, kui kohti üle jääb (hind kokkuleppel).

Oma konna- ehk parmupil-

li omamine pole oluline, õpetaja võtab neid paraja hulga kaasa. Hea, kui on kaasa võtta ka mõni muu pill. Kuna laagri lõpus, pühapäeval toimub meie muuseumi aias vägev kontsert, siis on huvitav konnapilli ka muude pillidega kombineerida.

Saarel on muudki huvitavat vaadata. Tutvustame õitsemist alustavaid kãpalisi ehk orhideesid, mitmesuguseid koduloomi, aga ka Manija põnevat

ajalugu ja tänapäevast elu.

Aastakümneid tagasi oli saarel ka palju pillimehi, siit on pärit ka kuulus laululooja Kihnu Virve. Ja kuigi meie kohalik rahvamuusika lugu on hetkel kahjuks pausile jäänud, loodame uusi vahvaid pillimängijaid koolitada, kes end saarest liialt lahti ei rebiks.

Ootame huvilisi end laagrisse kirja panema veebi registreerimislehel:
<https://forms.gle/VkhC1Rf59KcHdWqi8>

MTÜ Manõja Kultuuriselts
 Lähem info:
sveaavik@hotmail.com. tel. 5148917

Pärnumaa Kutsehariduskeskuses saab õppida rohkem kui kolmekümnel erialal

Pärnumaa Kutsehariduskeskus avab juba 11. juunil 2024 vastuvõtu uutele õpilastele, kes soovivad saada oma erialal meistriks ja samal ajal omandada ka keskhariduse.

Avalduse saad esitada kodust lahkumata **SAIS-i keskkonnas** vastuvõtuperioodi igal hetkel. SAISi saad siseneda Smart-ID, ID-kaardi, Mobiil-ID või HarID abil - <https://www.hariduskeskus.ee/index.php/sisseastujale-pea-2/sisse-ylemine>

Kui vajad abi otsustamisel või avalduse esitamisel, siis pöördu julgelt. **Lisainformatsioon:** Leili Ruul (õppekorralduse spetsialist) tel 5688 9840, e-post leili.ruul@hariduskeskus.ee

Pärnumaa Kutsehariduskeskuses saab õppida erinevates õppevormides rohkem kui kolmekümnel erialal nii kutsekeskharidusõppes kui kutseõppes. Samuti pakume mitmeid koolitusi täiendusõppes.

Põhikoolijärgselt õppima asunutel on võimalik omandada kutsekeskharidus. Õppurid saavad õpingute lõpus sooritada riieksamid ja soovi korral jätkata õpinguid kõrgkoolis.

Meie kool on alati avatud ka külalistele! Tuleme hea meelega külla ka koolidesse, et rääkida põhikoolinoortele, millised tulevikuvõimalused avanevad meie koolis õppides!

Meie majas toimub aastaringelt mitmeid põnevaid koolitusi ja sündmuseid, millega saab tutvuda kooli kodulehel.

Kevad on aeg uuteks põnevateks algusteks, uus algus ootab sind Pärnumaa Kutsehariduskeskuses!

Kokkamine huvitas juba lapsepõlves

Pärnu Kutsehariduskeskuse vilistlane **Alvar Umb** (Kallase Alvar) meenutab, miks ta pärast Kihnu kooli lõpetamist valis õppimiseks kokaameti ja kuidas ta valikuga rahul on.

Miks sa valisid õpinguteks koka elukutse?

See oli juba lapsepõlves selge, et mind huvitas kokkamine. Vaatasin kokasaateid ja kodus küpsetasin ja kokkasin.

Hakkasin juba lapsena süüa tegema ja vanemad toetasid seda.

Mis sulle koolis meeldis?

Mulle meeldisid praktilised tunnid. See oli kõige põnevam praktiseerida kohe ja katsetada päriselt. Muidugi olid tavalised ained ka, aga rõhk oli oma erialal ja see mulle meeldis.

Kõige huvitavamad olidki praktikatunnid, kus sai oma kätega päriselt teha oma asja.

Kas sa elasid kooli ajal ühikas?

Alguses elasin ühikas, lõpuks üürisin korterit.

Mida sa kooli lõpetamise järel tegema hakkasid ja kas oled kokana töötanud?

Peale kutsekooli kolisin Tallinna, kus töötasin kokana kolm aastat Eesti Meremuuseumi kohvikus.

Olen töötanud ka Pärnus ja suviti Kihnus, Tallinkis töötasin ka kolm aastat toitlustuses.

Kus sa oma kokaoskusi nüüd kasutad?

Olen jõudnud tagasi kodusaarele ja kasutan oma oskusi suveperioodil oma pere firmas Tolli turismitalus.

Missuguseid toite sa ise armastad süüa ja missuguseid meeldib teha?

Kodused lihtsad toidud meeldivad kõige rohkem. Lapsepõlvetoitud on kõige paremad. Küpsetada meeldib ka.

Millised on need Kihnu toidud, mida turist peaks saarel olles kindlasti maitsuma?

Ma usun, et kõige traditsioonilisem toit Kihnus on liha ja kartulid. Muidugi kalasupp ja Kihnu sai ka. Kõik kalatoidud sobivad alati turistidele maitsemiseks.

Missugused on need isikuomadused, mida kokal oma ametis on vaja ja mis selles töös kasuks on?

Peab oskama korda hoida ja pingetaluvust on kindlasti vaja. Oluline on täpsus, et õigeks kellaajaks toit valmis

saaks ja kalkulatsioonid korras oleksid. Tähtsad on planeerimisoskus ja kohanemisvõime. Mõistagi peab olema toidutegemise vastu huvi ja töö peab ikka meeldima ka.

Mis põhjusel sa ehtekunsti õppima hakkasid? Milliseid ehteid teed ja mis materjalist?

Tekkis huvi midagi veel õppida, midagi uut ja teistsugust. Kuulsin Roo Maarjalt, kes läks seda eriala õppima ning hakkasin uurima ja mulle tundus see samuti põnev ja huvitav. Läksin avatud uste päevale, kus sain tutvuda lähemalt erialaga ja nüüdseks on mul ehtekunstniku kutse käes. Peamiselt kasutaksin hõbedat ja teeksin traditsioonilisi hõbeehteid rahvariieide juurde.

Küsis Silvia Soide

Südamekuu keskmes on tänavu noorte meeste tervis

Statistika järgi haigestuvad südame-veresoonkonna haigustesse aina nooremas eas mehed. Südamehädade põhjusi on erinevaid, kuid mitmed neist on seotud elustiiliga ja seega ennetatavad. Tänavu aprillis toimuv südamekuu keskendub eelkõige noorte meeste südametervise hoidmisele.

Jätkuvalt on Eestis nii meeste kui ka naiste peamiseks surmapõhjuseks südame-veresoonkonna haigused, kuid mehed haigestuvad keskmiselt kümme aastat varem kui naised. Samuti on mehed suurema tõenäosusega ülekaalulised ja rasvunud, suitsetavad ja tarbivad alkoholi rohkem ning elavad vähem kui naised.

2023. aastal tasus Tervisekassa kardiovaskulaarhaiguste ravi eest 248 miljonit eurot. „Tervisekassa raviarveid ja retsepte analüüsid selgus, et

juba igal neljandal alla 40-aastaselt mehel on esinenud kardiovaskulaarseid ehk südame ja veresoonkonnaga seonduvaid kaebusi. Kogu rahvastikust on ravisaajate hulgas mehi vähem, kuid ravikulu meeste ja naiste vahel jaotub võrdselt.

Üks põhjus on see, et mehed pöörduvad arsti poole alles siis, kui terviseprobleemid juba tõsisemad, mistõttu on ka nende ravikulud suuremad,“ selgitas Tervisekassa terve täiskasvanu teenusejuht **Isabel Paul**.

Enam kui pooled kõigist 16–64-aastastest Eesti elanikest on ülekaalulised või rasvunud ning meestest koguni 60 protsenti.

Põhja-Eesti Regionaalhaigla südametervise kabineti ülemarst kardioloog **dr Margus Viigimaa** sõnul on tööealise Eesti mehe peamiseks mureks just liigsest kehakaalust põhjustatud terviseprobleemid,

näiteks kõrge vererõhk ja kolesterool, samuti veresuhkru tase, mis on südame-veresoonkonna haiguste peamised riskitegurid. Kuid oma südame heaks saab igaüks ise palju ära teha.

„Rohkem kui pooled südame-veresoonkonna haigustest on ennetatavad elustiili muutusega. Tervislikuma elustiili aluseks on regulaarne kehaline aktiivsus, kehakaalu normaliseerimine, tubakatoodete vältimine, tervislik toitumine ning stressitaseme langetamine,“ ütles Viigimaa ning lisas, et terviseteadlikkust on oluline kujundada juba lapseeas ning sellele aitavad kaasa eeskätt lapsevanemad, aga ka vanavanemad ja õpetajad, kes saavad omalt poolt innustada lapsi vähendama ekraaniaega ning liikuma rohkem õues, olles ise seejuures parimaks eeskujuks.

SA Liikumisharrastuse Kompetentsikeskuse teadusnõunik **Henek Tomson** märkis, et

regulaarne liikumine on üks kättesaadavamaid ja kindlaid viise tervena elatud aastate juurde saamiseks.

„Maailma Terviseorganisatsioon (WHO) soovitab täiskasvanutel tervise hoidmiseks nädalas vähemalt 150–300 minutit mõõduka või 75–150 minutit tugeva intensiivsusega kehalist aktiivsust,“ toonitas Tomson ning lisas, et ühes laiaulatuslikus uuringus, kus jälgiti üle 100 000 täiskasvanu terviseandmeid 30 aasta vältel, ilmnas, et juba WHO soovitatud miinimummääral mõõdukas kuni intensiivne füüsiline aktiivsus vähendas suremusriski kuni 21%. Inimestel, kes ületasid soovitusi kahe kuni nelja korra võrra, langes surmarisk koguni kuni 31%.

Eestis peetakse südamekuud iga aasta aprillis ning see on välja kasvanud 1993. aastast toimunud südamenädalast.

Ave Jüriöö

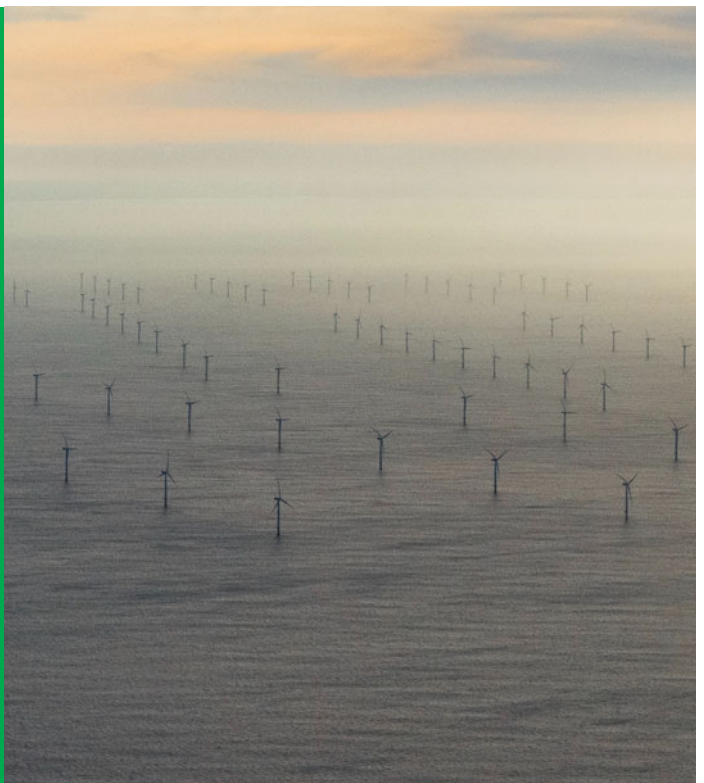
Enefit Green

Liivi meretuulepargi keskkonnauuringute infopäev

17. aprillil kell 14.00
Kihnu Rahvamajas

Infopäeval tutvustavad:

- Liivi meretuulepargi arendust Enefit Green;
- nahkhiirte uuringut OÜ Elustik;
- hüljeste elu- ja toitumispaikade uuringut OÜ ProMare;
- merepõhjaelustiku uuringut Tartu Ülikool;
- kalastiku uuringut Tartu Ülikool;
- müra uuringut KAJAJA.

Elul võivad olla omad plaanid

Tule vähi sõeluuringutele, et olla kindel, et oled terve või avastada vähk varajases staadiumis. Sõeluuringu käigus tehakse **rinnanäärme radioloogiline uuring ehk mammograafia**, mis on väikese kiirgusdoosiga ja tervisele ohutu.

2024. aastal on kutsutud rinnavähi sõeluuringule ravi-kindlustatud ja ravikindlustamata naised sünniaastaga 1950, 1954, 1956, 1958, 1960, 1962, 1964, 1966, 1968, 1970, 1972, 1974.

Rinnauuringule saavad naised minna ka siis, kui nad ei kuulu sõeluuringu sihtrühma. Selleks tuleb pöörduda oma pere- või naistearsti poole, kes kontrollib Sinu tervist ja vajadusel suunab saatekirjaga rinnauuringule. Teiseks võimaluseks on broneerida aeg rinnakabinetti, kuhu saab pöörduda ilma saatekirjata ja tasuta (visiiditasu 5 eurot). Rinnakabinetti on oodatud igas vanuses naised, kel on küsimusi või probleeme rindadega.

Pärnumaa rinnakabinet asub: Pärnu haiglas, tel 447 3511 või 4473 300

Sihtrühma naistel on võimalik rinnavähi sõeluuringul osaleda ka mööda Eestit sõitvates mammograafiabussides. Uuringu saate minna, kui kuulute sõeluuringu sihtrühma või kui teil on arsti saatekiri. Oluline on eelnevalt mammograafiabussi aeg broneerida.

Tervisekassa

Eesti Vähiliit ja Viljandi Haigla

KUTSUVA RINNAVÄHI SÕELUURINGULE

MAMMOBUSSID PÄRNUMAAL

10.05.2024 Tõstamaal

Varbla mnt. 24, Tõstamaa perearstikeskuse ees

13.05.2024 Audrus

Audru osavallakeskuse parklas

BRONEERI AEG

E-R KELL 8-16

600 3155

BALTI FILMI, MEEDIA JA KUNSTIDE INSTITUUT

ANIMATSIOONILAAGER

25.-27. JUUNIL KIHNU

25.-27. juunil ootab BFM laste filmikooli animatsioonilaager lapsi ja noori vanuses 7-16, et üheskoos teha ja vaadata erinevaid animatsioone. Laager kestab kolmel päeval kell 10-15 ja lõpeb ühise esilinastusega, kuhu on oodatud ka pere ja sõbrad.

Tallinna Ülikooli Balti filmi, meedia ja kunsti instituudi (BFM) laste filmikooli eesmärk on läbi väärtuskasvatuse ja digikultuuri arendada lastes loovust, pildi ja heliga loojutustust ning meediateadlikkust. Õppetöö toimub mänguliselt ja väikeste praktiliste ülesannetega avastusõppe meetodil. Küsimuste korral võta ühendust marilin.nergi@kihnu.ee.

BFM | TALLINN UNIVERSITY | KIHNU aarele saar | REGISTREERU SIIN →

ÜÜRILE ANDA MAJA KIHNU!

Asukoht: Ülemetsa, Sääre küla
Antakse kasutusse alates 01.09.2024
Üür: 500 eur/kuu
Täpsem info: ingvar.saare@gmail.com

OMAAVALITSUSTE SAMMULIIGA 2024

KIHNU SAMMUVÕISTLUS

1.-31.MAI 2024

Iga samm loeb, iga sammuja on oluline!
Võistle teiste valdadega FitSphere äpis aktiivseima valla tiitlile.
Täpsem info Kihnu Rahvamaja FB lehel ja Kihnu valla kodulehel

Kihnu kool võitis 2023 koolilaste sammuvõistluse.
Tõestame, et kõik kihnlased on aktiivsed liikujad

Kihnu vald katab auhinnaalaua:
Sportlandi 100.- ja 50.- kinkekaart spordivahendid
NB! Igal osalejal võimalus osaleda FitSphere loosides

SAMMUME KIHNU EESTI MEISTRIKS!

Kihnu VII kudumisfestival

26.-28. aprillil 2024 Metsamaa pärimustalus

26. aprillil kell 19 Kihnu rahvamajas

NÄITUS-LAAT JA TANTSUÕHTU

Näitus-laadale ootame taaskord kihnlasi oma käsitööga kaupleva.

Lisaks kihnlastele võtavad näitus-laadast osa ka teiste pärimuspiirkondade käsitöölised Mulgi-, Seto- ja Vana-Võromaal.

Saab näha pärimuspiirkondade etteasteid ja punuda kaaruspaela mulkide eestvedamisel. Esineb naisrühm Pitsid Paistvad ning õpetame üheskoos huvilistele Kihnu tantse.

Näitus-laadale järgneb

TANTSUÕHTU

ansambliga

ALAMAKSTUD HÄRRAD

AVATUD KOHVIK!

Üritus on TASUTA!

Lisainfo metsamaapärimumustalu@gmail.com
või telefonil 5649 3948

SA Kihnu Kultuuriruum KIHNU CULTURAL SPACE | metsamaa SA KIHNU KULTUURIRUUM | EESTI RAHVAKULTUURI KESKUS | EESTI KULTUURKAPITAL

Kihnu tuletorn on avatud
maikuus L ja P
kell 10 – 17,
muul ajal ettetellimisel.

Alates 18. maist kuni
1. septembrini iga päev
kell 10 – 17, muul ajal ettetellimisel.

Septembris L kell 11 – 16,
muul ajal ettetellimisel.

Tuletorni külastamise pileti hind:
täiskasvanu 5 eurot, õpilane/pensionär 3 eurot
eelkooliealised lapsed tasuta
perepilet suurperedele 15 eurot
kehtib ainult Perekaardi ettenäitamisel

Tulgõ Pitkänäle ning puaki!

Hea kihnlane!
Ootame tuletorni poodi
müüki kihnu käsitööd ja meeneid.

Võtke julgelt ühendust:
kihnutuletorn@gmail.com
5649 3948, Kaeremetsa Ave

SA Kihnu Kultuuriruum
KIHNU CULTURAL SPACE

KIHNU PURJELAAGER
15.-19. JUULI KIHNU

ÜHINE MEIEGA
SUUREKS SEIKLUSEKS
JA ÕPIME MERE SALADUSI!

ODATUD ON KÕIK KIHNU
JA MANDRI NOORED
VANUSES 7-16

PÄRNU JAHTKLUBI
AASSTART 1904

OSALUSTASU: KIHNU ÕPILASTELE - 50€, TEISTELE - 100€

REGISTREERU KOHE!

Küsimuste korral kirjuta: marilin.nergiekihnu.ee

NOORTE
JALKA-
LAAGER

2.-4.
JUULI
KIHNU

Oodatud lapsi ja noori
vanuses 7-16

Kihnu kooli õpilane **50€**

Muu kooli õpilane **100€**

REGISTREERU NÜÜD!

Küsimuste korral võta ühendust
marilin.nergi@kihnu.ee

Juba 15. korda
KIHNU MERE PIDU 2024

kaluritõpääväle pühendat festival
Kihnu sadamas

Reedel 12. juuli
Kihnu Virve pereansambel
Kihnu pillilapsed, naiskoor "Kihnu laulajad",
"Pitsid Paistvad" ja külalisesinejad mandrilt
Karmoškakamraadid

*Kihnu Mere Peo 15. juubeli puhul
tuleb taas kokku ansambel*
KIHNU POISID
VÄLIHARF

Laupäeval, 13. juulil
Külalisesinejad mandrilt
UNTSAKAD
ÜLLATUSESINEJA - Eesti kuumim riimiäss
TUULEBANT
Pillimees Andri

vaata kava:
www.kultuuriruum.ee

Teeme ära!

Tule talgutele!

Teeme koos Kihnu korda
27. aprill 2024, kell 10:00
Pärnumaa, Kihnu vald

Talgutööd:
Sel aastal võtame ette Piälranna astelpajude tõrje: juurime taimed, põletame oksad. Lisaks koristame teeäärset prügist.

Talgujuht, kontaktid:
Diana Nerling, diananerling@outlook.com, 58362276
Talgukood: 240409018

Astelpajude tõrjemeeskond koguneb Kulli all.

Külateede koristuseks toimuvad kogunemised:
*Lemsi küla - Uusmaja
*Rootsiküla - vana Rootsi pood
*Linaküla - Tervisekeskus
*Saare küla - Kurase

Palun võtke kaasa töövahendid (rehad, saed, töökindad) ning hea tuju!
Teeäärsete koristuseks saate prügikotid küla eestvedajate käest.

Pärast talguid pakume kõigile kehakinnitust.

Talgutele saab registreerida aadressil www.teemeara.ee

→ teemeara.ee

 SISEMINISTEERIUM

Laupäeval, 4. mail 2024.a.

RÄIMERETK

raimeretk@gmail.com Facebook.com/kihnlased + 372 55 946 321

AVATUD KIHNU TALUD

TOIDU JA KÄSITÖÖ MÜÜK

KIHNU RÄIMERETKEL saab maitsta Kihnu räimeroogi, toimub Kihnu käsitöö ja toidu müük koos õpitubadega, on avatud Kihnu talud ning vaatamisväärsused.

KIHNU RÄIMERETKEST osavõtja saab osta 10 eurot maksva käepaela, millel märgitud 5 kohta, kus teda 4. mail oodatakse. Igas kohas saab käepaela omanik maitsemiseks ühe suitsuräime ja räimerulli. Retkelised valivad 2024. aasta Räimeretke parima suitsuräime ja räimerulli.

KIHNU RÄIMERETKE käepaelte omanike vahel toimub kell 15.30 loosimine, mille peaaahinnaks on SUITSUAHI. Lisaks rohkelt auhindu Kihnu taludelt ja firmadelt.

AJAKAVA

10.00 – 15.00 KIHNU RÄIMERETKE kohad avatud külastajatele.
10.00 – 15.00 Õpitoad KIHNU RÄIMERETKE kohtades.
15.30 – 16.00 Auhindade loosimine ja autasustamine.
21.00 - KIHNU RÄIMERETKE PIDU

ÕPITOAD

10.00 KIHNU TOIT
11.00 SUITSUAHI
12.00 RÄIMERULLID
13.00 UDURÄIMED
14.00 KALADE SUITSUTAMINE

KIHNU RÄIMERETKE PÄÄSMED

Eelmüügi tellimused palume saata e-mailile raimeretk@gmail.com
KIHNU RÄIMERETKE pääsme hind 10 eurot. Pääsmete arv piiratud.

INFO : KIHNU SELTS, kihn.selts@gmail.com,
tel. +372 55 946 32, facebook.com/kihnlased

KOHTUMISENI KIHNU RÄIMERETKEL 2024!

PILLILASTE KEVADKONTSERT 2024

23.05.2024 KELL 17.00

KOOLIMAJA TAGAIAAS, VIHMASE ILMA KORRAL KOOLIMAJA SAALIS!

JÜRIÖÖ-JOOKS

APR 23 KL 19

19.00 Kogunemine rahvamaja juurde
19.30 Jooks
20.00 Autasustamine, jüritule süütamine, ühine söömine

Jooksutrassi pikkus on 2,2 km ja on jagatud 8 jooksulõiguks. Jooks toimub teatejooksuna, kus iga jooksja läbib vähemalt 275 m lõigu. Teatepulgaks tõrvik.

Pange kokku võistkond (klass, pere, küla, sõpruskond jne), milles on kuni 8 liiget (st üks osaleja võib joosta mitu lõiku järjest) ja registreerige võistkond hiljemalt 19.04 kirjutades iris.haiba@kihnu.ee või helistades 5664 6123.

Kihnu muuseum kutsub
neljapä, **18.04.2024**
päävä kellä 12.00
ÜLÄLJÕSTMA!

Emadepäeva kontsert 2024

10. mail kell 17.00
Kihnu rahvamajas

Laval Kihnu Kooli õpilased,
lasteaiälapsed, pillilapsed ning
naiskoor Kihnu laulajad!

TULEVASED SÜNDMUSED

APRILL

- 17. aprill kell 14 - Liivi meretuulepargi keskkonnauuringute infopäev rahvamajas
- 18. aprill kell 12- ÜLÄLJÕSTMINE muuseumis
- 23. aprill kell 19 - JÜRIÖÖ JOOKS rahvamaja juures
- 26.-28. aprill - KUDUMISFESTIVAL Metsamaal
- 27. aprill kell 10 - Teeme koos Kihnu korda TALGUPÄEV

MAI

- 4. mai - IX RÄIMERETK
- 4. mai - ÕHTUNE DISKO Kurasel
- 18. mai kell 11- SITSISÕIT
- 18. mai kell 19 - MUUSEUMIÖÖ

NB!!! Kavas võib tulla muudatusi!
Kõige värskeimat infot saab -
www.visitkihnu.ee.

Aprillikuu sõnnipäevalapsed

1. aprill

Ago Laos (Kolde) 50

2. aprill

Taimi Vahkel (Rooslaiu) 50

5. aprill

Leili Joala (Kaevandu) 82

8. aprill

Valeri Buravkov (Lehiste) 55

12. aprill

Heli Nazarov (Pärnamäe) 55

Viivian Eggert (Nurme) 55

14. aprill

Veera Metsa (Metsamaa) 72

15. aprill

Jaan Sutt (Kiviaia) 73

19. aprill

Arno Oad (Lehtmetsa) 73

24. aprill

Elvi Vesik (Kalju) 81

27. aprill

Maimu Laos (Juhani) 76

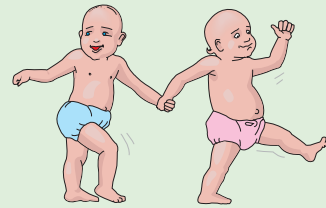
26. aprill

Endel Oad (Õunapuu) 71

28. aprill

Anne-Mari Buravkova (Uusmaja) 84

Eino Sutt (Matu-Peetri) 72

Õnnitleme!

Nele ja Jassi Haviku perre sündis
29. veebruaril tütar Emily Havik

Anne ja Märt Hindreuse perre sündis
18. märtsil poeg Romet Hindreus

Maikuu sünnipäevalapsed

3. mai

Rosaali Karjam (Mõnu) 89

6. mai

Anti Neerut (Matu-Peetri) 50

12. mai

Maie Kalda (Mäetooma) 75

13. mai

Salme Sutt (Põllu) 85

15. mai

Joel Sang (Niidu) 74

Peeter Vadi (Loego) 72

Tiiu Vesik (Patsi) 60

23. mai

Mihkel Klaas (Kraavi) 77

24. mai

Elisabet Mätas (Uue-Matu) 78

28. mai

Ralf Männimägi (Kuraga) 70

31. mai

Elmut Kiigajaan (Umba) 55

Lahkunud

LEIDA OAD

29.01.1938 - 03.03.2024

PRIIT HALLER

24.09.1967 - 23.03.2024